13e JAARGANG — CURACAO DEN 24n OCTOBER 1896. — No 669

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,07

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

EEN VRIJMETSELAAR-THEOLOGANT.

II.

Br.·. Wesenhagen heeft, wij gaven het reeds aan in ons vorig artikel, een stout stuk bestaan door in de loge getuigenis af te leggen van zijn geloof en daarvan de verdediging op zich te nemen; er behoort meer dan gewone moed toe om in eene vergadering van vrijmetselaren een woord te spreken zooals dit:

"De poorten van onze tempels openen zich veel te gemakkelijk; in groote mate komt de contrabande binnen. In de loge is er plaats voor den christen, den israëliet en den mohammedaan, maar de heidenen en nog veel meer de menigvuldige soorten van godloochenaars moeten er buitengesloten worden."

Verwachtte hij dan geen tegenspraak? Te zeer is Br.·. Wesenhagen bekend met de hedendaagsche stroomingen in de loges dan dat wij dit mogen veronderstellen. Echter in de overtuiging van zijn goed recht kon hij het bovenaangehaalde woord spreken; meer nog dan dat: hij kan de waarheid zijner stelling aantoonen en verdedigen met aanhalingen uit de charters en oorkonden der vrijmetselarij, met bewijzen uit zijne persoonlijke ervaring. Daarom schroomt hij niet te midden der Br.·. zijne overtuiging uit te spreken, ofschoon er protesten zullen opgaan en men hem toeroepen zal, dat er in de loge wel en zelfs een zeer ruime plaats is voor godloochenaars. Doch daardoor ook zullen de vrijmetselaren zelven, ofschoon tegen hun wil, erkennen, dat de Paus zeer goed gezien heeft, toen Hij zeide, dat de vrijmetselarij is een broeinest van ongeloof. En nu moeten de Br.·., met de bewijzen van Br.·. Wesenhagen in de hand, niet komen zeggen, dat dan toch de vrijmetselarij uit kracht harer beginselen het ongeloof uit haar boezem weert; het is hier de vraag niet, of er een gunstige, al is het dan ook een valsche, uitlegging kan gegeven worden aan de *letter* dier beginselen; er moet bewezen worden, dat de *geest* dier beginselen niet is ongeloof, dat die beginselen niet leiden tot ongeloof. Zoolang nu de Br.·. dat bewijs niet kunnen leveren — en dat kunnen zij nooit — zullen wij vasthouden aan het *onfeilbare* woord van den *onfeilbaren* Paus en de vrijmetselarij beschouwen als den kanker der maatschappij, en wat ons in het bijzonder aangaat, als den kanker van Curaçao.

Br.·. Wesenhagen staat dus met zijne stelling: de heiden en nog veel meer de menigvuldige soorten van godloochenaars moeten buiten de loge gesloten worden.

"Ik kan," aldus leidt hij de verdediging zijner stelling in, geen critische en historische studie wijden aan onze symbolen en ritussen, omdat daarover de sluier van het geheim moet blijven liggen; ik moet mij bepalen tot datgene, wat het gemeen goed van alle aanwezigen is, maar zal daaraan toevoegen een woord over mijne persoonlijke ervaringen, als een vrij man, die tegenspraak verwacht, maar daarvoor niet bevreesd is."

"Toen ik in 1877 Suriname verliet om naar Holland te gaan", zegt hij verder, "en uwe vereeniging binnenging, had ik bij mijne aanneming geleerd, dat er in de loge plaats voor allen was, zelfs voor geloovige christenen, en dat de eeuwige bron van het maçonnieke licht er altijd in den Grooten Bouwmeester van het Heelal gezocht werd. Wijlen mijn vader en anderen, die mij in het christelijk geloof onderwezen hadden, waren eveneens lid van de loge geweest; ik werd er dus toegebracht die questie dieper te onderzoeken."

Dat onderzoek deed Br.·. Wesenhagen dieper doordringen in den geest der vrijmetselarij en weldra verkreeg hij den graad van gezel, later dien van meester. In 1878 werd hij benoemd tot afgevaardigde van het Groot-Oosten in de Nederlanden en tegelijk aangesteld tot officier en redenaar in een der loges te Rotterdam.

"Wat heeft mij nu de ondervinding geleerd? De ondervinding — en daarvan kan Br.·. Wesenhagen, de afgevaardigde, de officier, de redenaar, meespreken, heeft hem geleerd, dat bij het leven van Prins Frederik de praktijk beantwoordde aan de theorie, — ten minste aan de theorie, zooals hij met zijne vrienden die verklaart — dat dus in die dagen in de loge geen godloochenaars werden toegelaten, ofschoon toch Prins Frederik in zijn schrijven van 24 Januari 1820 aan de leden van Rozenkruis reeds klaagt over de goddeloosheid der vrijmetselaars, vooral in de hoogere graden. Toen reeds werd in de Nederlandsche loges de tweede Persoon der Allerheiligste Drievuldigheid als een *symbool* voorgesteld. Ziehier tot bewijs, wat Br.·. Wesenhagen citeert uit den brief van Prins Frederik:

"Ik ben Christen en hoop altijd Christen te blijven. Moet mijne ziel zich niet overstelpt gevoelen, als ik hier moet spreken van het misbruik, dat men maakt van den naam mijns Goddelijken Meesters, van den Zoon des Hemels, die ons menschelijk lichaam aannemende, zich aan het hoofd der menschheid plaatste, om zijne heilige leer te prediken en den mensch zijne geheele waardigheid terug te geven, die niet gevreesd heeft op een eerloos kruis te sterven, maar die terecht zeggen kon: Alles is volbracht! Kunnen wij den dood van Christus en dien van Adon Hiram op ééne lijn plaatsen? Wij willen de misdaad niet begaan van den Goddelijken Jesus als een symbool voor te stellen."

Doch de ondervinding heeft Br.·. Wesenhagen ook geleerd, dat na den dood van den prins-grootmeester dit alles reeds veranderd was. Immers bij de verkiezing van Prins Alexander en later bij die van Br.·. van Diggelen tot grootmeester, kwam het duidelijk uit, hoe de groote meerderheid der loge-mannen bereid was een breedere opvatting over God en godsdienst toe te laten.

"Toen", gaat Br.·. Wesenhagen voort, "heb ik het nuttig geoordeeld mij met mijne vrienden terug te trekken. Wellicht breekt eenmaal de dag aan, waarop de afgescheidenen loges zullen oprichten, die in waarheid christelijk zijn, of ten minste een loge, waarin men opgenomen zal worden alleenlijk op voorwaarde, dat men in God en in een leven na dit leven gelooft, waar als eertijds op het altaar van elke loge, de Bijbel, ons symbool, zal liggen opengeslagen bij het Evangelie van St. Jan, en waar men niet weigeren zal te erkennen den diepen zin van het Alziend

FEUILLETON.

Un Impresa peligrosa.

Klok a bati pa di último bez. Machinist Wattern a tuma despedida di su esposa, a boela ariba su locomotivo i coe un gritoe duro ferrocarril a coeminza su biage. E pueblo, koe el a bai for di djele tabatin masjar poco cas, basta leeuw for di otro, koe tabata cas di empleadonan di sociedad di ferrocarril. E camina di ferrocarril tabata sirbi principalmente pa hiba i trece carga, pasobra di bez en cuando numa un pasagero tabata haci uso di djele.

Distancia te na Delmane — lugar camina el mester a bai — tabata falta poco trienta K. M. i Wattern a caba den 3 ora, no obstante scuridad i awa seroe, koe tabata cai bon duroe.

Tramerdia bientoe a cuminza supla mas i mas duroe, pero Wattern tabata liber awor, pasobra na anoche ningun ferrocarril tabata pasa mas aja. Toer empleado tabata liber awor. Wattern a tuma algun momento sosiegoe, i a haci anto su trabao i banda di mitar di diezun ora e tabata cla. Candela di locomotivo el a larga cende pasobra despues di un seis ora, e mester bolbe su pueblo; el a duna su criar permision pa bai droemi.

Wattern mes a resolve di bai un momentoe den un hotel sperando di a topa aja algun di su amigoenan, pasobra e no tabatin di haci nada majan, e por a droemi, tantoe koe e tabata kier.

Ora el a jega banda di station, jefe, jamar Mr. Roy a contrele i dici coe ne:

"Bo ta bini juist na ora, mi kier a larga jama bo caba. A bini un telegram pa bo."

"Un telegram pa mi?" Wattern a puntra admira.

"Si, drenta un rato den station."

Un momentoe despues Wattern tabatin e telegram den su manoe temblando.

"Lihe! Jefe di station di Delmane lo ta asina bon di participa na machinist Wattern, koe su jioe a cai maloe peligrosamente, koe e tin diphtheritis. Nos a jama Docter Loden, pasobra aki banda no tin ningun docter. Puntra Wattern di trece tambe un docter for di Delmane, ora e ta bini majan mainta koe ferrocarril aki."

"Mi jioe! — Mi pober Charlie chikitoe!" e papa a jora.

"Bo no por haci nada mas, koe warda i spera, koe e enfermedad lo no ta tantoe fuerte," Mr. Roy dici, "bai droemi un poco i poerba di pega sonjo; mi mester bai sera toer cos awor. Bon anoche. Mi ta spera koe toer cos lo bai bon. Adios!"

Mattern a keda e sol den scuridad coe su cordamentoe tristoe. Orcan tabata grita i awa seroe a dal e den su cara. Su jioe lo ta na bida ainda? Lo ta na tempoe ainda si majan mainta un doctér lo bini judele? E tabata sabi, ki peligroso e enfermedad ta, i ki poco docter por a haci pa juda. Solamente si su jioe ta haja tantoe lihe koe por bon remedi, e por scapa. Despues di algun minuut, el a haja un idea desespera; el a bira i el a corre bai na cas di Dr. Sardo. El a bati porta, e docter a habri un bentano di piso di ariba i a puntra, kende a bati.

"Machinist Mattern!" el a responde. "Mi jioe tin diphtheritis i e ta na peligro di moeri."

Doctor Sardo a tira un jabi grandi abao, diciendo:

"Habri porta i drenta, lo mi bisti mi panja."

Mattern a habri porta i un momentoe despues el a para dilanti di e docter, un hombor mozo ainda, koe algun luna pasa a bini biba na Delmane.

"Bisa mi awor bon, ki falta bo jioe? Kiko bo a ripara? Bisa mi pa mi sabi ki remedio mi mester tuma. Den un asunto manera es aki nos mester haci lihe! Bo ta biba aki na Delmane?"

"No docter," i Mattern a contele coe dos tres palabra su historia."

"Bo dici, koe ferrocarril no ta bai promer coe majan mainta," e docter dici un poco rabiar, "pakiko bo ta jama mi anto na es ora aki meimei di anoche? Kiko bo kier, koe mi haci pa bo awor?"

"Bini coe mi, docter!" Mattern a responde, mientra su boz a tembla di ansia; "bo por cura mi jioe, si bo kier. Na station mi locomotivo ta para cla ainda. Si bo kier companja mi, anto lo nos ta despues di un ora den mi cas, i mi jioe lo ta salba.."

"Bo ta loco!" e docter a grita; "meimei di anoche, mientra toer hende ta droemi, sin duna seña of spiertamentoe na stationnan, koe bo ta pasa, bo kier pasa 30 K. M. den un ora. O, hombor, cerca di promer station lo nos haja un desgracia caba, si un of otro rail no ta bon pone na su camina."

"Pa tal cos docter no tin di teme. Cerca toer stationnan a pone rail, manera nan mester ta pa majan mainta, ora di promer ferrocarril ta pasa i pasobra e ta es un di mi, bo por bai sosega sin miedo pa un of otro desgracia."

"Pero camina pa hende pasa no ta sera, i pasobra ningun hende ta warda na e ora aki un ferrocarril, nos por ta causa di disgracianan grandi."

"No, no! Mi ta conoce toer lugar di camina, i lo mi ta mas prudente koe nunca, ora nos ta pasa lugarnan habri i ademas, kende lo ta afor di su cas, koe tal bientoe i awa seroe?"

"Pero es koe bo kier haci ta contra toer reglamentoe, lo bo perde bo empleo, i bo ta responsable pa toer kiko por sosedé!"

"Toer esai mi a corda caba, ma ta for di mi cuenta, basta mi ta scapa mi jioe. Bo por juda mi, basta bo kier. Ariba mi rodia mi ta pidi bo bida di mi jioe. Tene compacion coe mi pober esposa i coe mi!"

Wattern a gana. E docter lo bai.

Nan a jega station. Gritando mas duroe koe biento e locomotivo a boela bai, manera un spiritu bruto di anochi, pasando orcan i awa seroe. Wattern no a spierta su criar, pa no haci ningun boroto, koe por a spierta tambe jefe di station. Ora e docter a tuma lugar, Wattern a tira un flascoe jen di zeta den candela, pa haja, tantoe lihe koe por di mas grandi vert, i despues di algun minuut locomotivo tabatin un lihereza terrible, koe a bira un poco menos, ora nan a pasa di promer station, camina nan a pasa sin ningun disgracia, pasobra toer rail tabata bon.

(*Fin ta sigi.*)

Oog, dat boven den troon van den Ven.·. geplaatst is,"

De dag echter, dat er separatistische loges opgericht zullen worden, laat nog steeds op zich wachten; tot nog toe heeft Br.·. Wesenhagen het met al zijn "geloof" in de oude loge uitgehouden en hij schijnt te hebben begrepen, dat een geloovige vrijmetselaarsloge onbestaanbaar en het toppunt van dwaasheid en tegenspraak is.

In de praktijk dus wil de loge als zoodanig niets van God en godsdienst weten; en nu kunnen er nog zooveel oorkonden worden aangebracht om daarmede de goê gemeente wijs te maken, dat de loge toch wel vasthoudt aan het geloof in God, het bewijs is daardoor niet geleverd, dat *in werkelijkheid* het geloof aan God de grondslag van de loge is. Ook Br.·. Wesenhagen zelf getuigt, dat de nu gevolgde praktijk niet in overeenstemming is met den geest der vrijmetselarij, dien hij zich als een geloovigen geest veronderstelt, en hij bewijst dit met boeken en geschriften in de hand, die door vrijmetselaren zijn uitgegeven.

De vrijmetselaar-theologant mocht verwachten, dat men hem bij het verdedigen zijner stelling toeroepen zou: daar moet bij ons vrijheid van geweten zijn. Om die vrijheid van geweten toch heeft de officiëele meerderheid—het is wederom Br.·. Wesenhagen, die dit getuigt--geoordeeld, dat men zich niet te houden had aan het groote beginsel der orde, dat allen slechts medearbeiders zijn met den Grooten Bouwmeester van het heelal, het beginsel, waardoor de godloochenaars moesten worden buitengesloten. Volgens het gevoelen der groote menigte komt dat vasthouden aan beginselen niet overeen met volkomen gewetensvrijheid. Het doel immers, zeggen zij, is slechts dit, dat de vrijmetselaren als broeders te zamen leven.

"Welnu," — het is een moedig antwoord van Br.·. Wesenhagen — "die vrijheid van geweten kan niet worden ingeroepen voor den grondslag der orde: als er geen heilige band van hoogere orde is, die allen te zamen houdt, beschouw ik de broederschap voor een hersenschim."

Het moge vermetel schijnen in eene vergadering van vrijmetselaren zulk een woord te spreken; het moge vermetel schijnen meer nog, wanneer de beschuldiging uitgaat van een vrijmetselaar zelven; echter, Br.·. Wesenhagen had recht dat woord te spreken, hij kon wijzen op anderen, die, en met reden, dachten even als hij.

In 1876 toch ging tegen de officiëele meerderheid, die niet meer vasthield aan het grondbeginsel, een krachtig protest op, dat voortkwam uit eene commissie, benoemd om de riten na te zien, en dat onderteekend was door Br.·. P. Bijlevelt en Br.·. A. J. Schouten. Zij verklaarden daarin, dat volgens hun meening de loge haar steun vindt in het geloof aan een almachtig Opperwezen en een leven na dit leven. Maar de menigte stoorde zich niet aan dat protest en ging steeds voort in den ouden geest. Van die richting bleven natuurlijk de gevolgen niet uit, zij openbaarde zich in uitingen, die zonder twijfel een schande zijn voor de loge. Zoo had in de loge te Antwerpen, — wij kiezen slechts één voorbeeld van die, welke Br.·. Wesenhagen aangeeft — een zekere Br.·. W. Polack de onbeschaamdheid "de sombere moraal der christenen aan te vallen, die den mensch geneugten verbiedt, waartoe de natuur hem aandrijft."

Geen wonder, dat Br.·. Wesenhahen na zulke harde taal vragen moest: "Mijne woorden ergeren u? Het spijt mij, ofschoon ik het had voorzien, maar ik kan niet anders spreken dan ik denk. 't Is noodig, dat men in de loge leert luisteren naar tegenspraak, waar ik op mijn beurt, als maçon, het recht opeisch, vrijelijk te spreken tegen de hedendaagsche strekking, tegen de begrippen van een Coppée, Polack, enz., die volstrekt geen rekening houden met de richting van de kleine minderheid, vertegenwoordigd door Br.·. Prins Frederik en anderen."

WREEDHEDEN in den Congo--Staat.

In den laatsten tijd zijn in verband met de "koloniale politiek" van sommige landen meer dan ergerlijke zaken aan het licht gekomen, gruwzame wreedheden, waaraan de inlandsche bevolking blootstond van de zijde van lieden, daar gekomen om de "koloniale belangen" van hun land te behartigen, en waardoor het allen schijn krijgt, dat, in plaats dat de zoogenaamde beschavers een veredelenden invloed op de inlandsche bevolking oefenden, —'t geen toch het hoogere doel van elke kolonisatie heet te zijn, — van dezen veeleer een barbariseerende invloed op de beschavers is uitgegaan.

Herhaaldelijk werden Duitschers daarvan beticht, en niet ten onrechte — zooals uit een van regeeringswege ingesteld onderzoek is gebleken—, en in den belgischen Congo-Staat schijnt het niet beter gesteld te wezen. Skandinavische bladen deelen daarover afschuwlijke, ten hemel schreiendé verhalen mede, welke door zendelingen uit den Congo werden gemeld.

Een dier zendelingen gewaagt eerst van den dwangarbeid, waartoe de inlanders gedwongen worden, om caoutchouc te verzamelen, en hoe de bewoners van dorpen, welke weigeren den gevorderden dienst te bewijzen, worden neergeschoten en de dorpen-zelven worden platgebrand. Op zijn tochten vond de zendeling in quæstie niet minder dan 45 geheel in asch gelegde dorpen en tal van andere, die gedeeltelijk waren afgebrand. "Zoo de Fransche Congo — merkt de zendeling op — zich tot den æquator uitstrekte, zouden de inlanders bij duizenden overloopen, in plaats van naar hun onderdrukkers terug te keeren."

Hij had, behalve de in asch gelegde dorpen, ook 28 gedweëe dorpen gezien, waar de inlanders den dwangarbeid ondragelijk vonden. Ontzettend is 't geen de zendeling verhaalt over zekere contrôle van den commissaris. Den soldaten, die naar een weigerachtig dorp worden afgezonden, wordt namelijk gelast, dengenen die worden doodgeschoten, de rechter hand af te houwen en dè handen, na te zijn gerookt, ten einde ze tegen ontbinding te vrijwaren, aan den commissaris te brengen, om te bewijzen dat de patronen niet tevergeefs zijn verschoten. De uitgezette schildwachten hebben eenzelfde order ontvangen.

De zendeling zag menigmaal soldaten met gerookte handen in hun bezit zijn standplaats voorbijkomen. Voorts deelt hij mede dat in de rivier Mantoemba tal van lijken drijven, waaraan de rechter hand ontbreekt, en evenzoo vond hij aan den weg en op de oevers lijken met afgehouwen rechter hand. Een korporaal pochte erop, dat hij uit een dorp, waartegen gestreden was, 160 handen had meegebracht. En de zendeling heeft zelfs dergelijke verminkingen met eigen oogen aanschouwd. Eenige soldaten waren begonnen met een klein kind, dat nog aan de borst der doode moeder teekenen van leven gaf, de linker hand af te snijden; toen zij hun vergissing zagen, sneden zij de rechter hand af. De commissaris heeft den soldaten verkorting van hun diensttijd beloofd, zoo zij hem maar veel handen bezorgen, en de officieren vertelden, dat zij voor elke hand drie koperdraden betaalden. De dienstdoende schildwachten leven als kleine rooverhoofden en nemen alles wat waarde heeft en hun begeerlijk voorkomt eenvoudig weg.

Zij beschikken over het eigendomsrecht over palmen, suikerriet enz. De inlanders houden zij onder streng toezicht. Neemt een van hen, door honger gedreven, iets uit zijn eigen tuin, dan wordt hij door de soldaten gegrepen en streng gestraft. Om buitendien den schrik onder de bevolking te houden, schieten de soldaten zonder aanleiding er eenigen neer en verklaren dan voor den commissaris, dat de gedooden geweigerd hadden, caoutchouc te verzamelen.

Op de klachten, daarover door den zendeling geuit, kreeg hij van den commissaris ten antwoord: „Wij doen wat ons goeddunkt. Ik geef er hoegenaamd niets om, al waart gij ook met uw twintigen hier, Engelschen, Duitschers en Franschen !"

Ten slotte wijst de zendeling er met nadruk op, dat de inlandsche bevolking, ten gevolge van deze heerschappij van verschrikking, snel en meedoogenloos wordt uitgeroeid; dat het land van zijn voortbrengselen wordt ontbloot en hongersnood voor de deur staat; dat de bevolking door dwangarbeid en wreedaardige behandeling tot slaven wordt gemaakt, in plaats van uit de slavernij te worden verlost; dat ingevolge den dwang en de wreedaardige behandeling handel, industrie en landbouw worden onderdrukt, in stede van bevorderd, en het beschavingswerk onmogelijk gemaakt wordt.

Men moet het uit den treure bekennen: Koning Leopold beleeft al heel weinig pleizier van zijn koloniale politiek. Het beschaven van zijn zwarte kindertjes in Afrika heeft hem reeds meer dan 30 millioen gekost, en tot nu toe zijn de resultaten van weinig of geen beteekenis. Ja, in den laatsten tijd blijkt al meer en meer dat de belgische officieren en andere lui aan den Congo-Vrijstaat verbonden, er al een heel eigenaardige manier van beschaven op nahouden.

Ten eerste, verleiden zij de wilden tot het gebruik van allerlei geestrijke en alcoholische dranken; voorts wordt er met de zwarte vrouwen en meisjes, die, natuurlijk, den alcohol ook niet versmaden, allerlei onzedelijkheid en liederlijkheid gepleegd, en *last not least* schijnt men de stammen, die zich niet willen onderwerpen of wel min of meer verzet toonen, op een wreede en onmenschelijke wijze te behandelen.

Meer dan eens liepen er over deze afschuwelijke feiten praatjes in de hoofdstad; zelfs zeer hoog geplaatste personen fluisterden elkander in het oor, dat het in den Congo volstrekt niet in den haak is, en dat men goed zou doen, onder al die bedienden en vrijwilligers in het verre Afrika een zuiveringsproces te houden. Het gewone volk kende, gelukkig, die buitengewone heldenfeiten onzer moderne beschavers nog niet, toen op eens zekere Parminter, die verscheiden jaren in Afrika heeft vertoefd, met de mededeeling van eenige sensatiewekkende wreedheden voor den dag kwam.

't Is te hopen, dat zijn aantijgingen, die nogal kras zijn, aan overdrijving lijden, — wat ligt mogelijk is, — want de man is onlangs, ook alweer, natuurlijk, om zijn net en voorbeeldig gedrag, uit den congoleeschen dienst ontslagen, maar er schijnt toch wel iets van waar te zijn.

Het gouvernement van den Congo-Vrijstaat heeft 18 September. ll. besloten een commissie te benoemen, welke moet waken voor de bescherming der inboorlingen; hun mandaat moet om de twee jaren worden vernieuwd. Voorzitter der commissie is Mgr. Van Ronslé apostolisch vicaris van den Belgischen Congo; secretaris is de beroemde ontdekkingsreiziger Grenfell, een missionaris van de *Babtist Missionary Corporation.* De overige leden zijn: de eerw. pater De Cleen, van de beroemde Congregatie van Scheutveld, Van Henenthoven S. J., missionaris aan den Kwango, Bentley, een engelsche protestantsche missionaris, en Sims, een missionaris uit Amerika. Naar de voorschriften en besluiten dezer commissie te oordeelen, die warempel niet van de poes zijn, is hier het oude spreekwoord alweer toepasselijk: *Men noemt geen koe bont, of er is een vlekje aan.* 't Is te hopen en te vertrouwen, dat die arme negers voortaan wat meer menschelijk zullen behandeld worden en dat onze moderne beschavers beter hun taak zullen begrijpen, dan zal de kolonisatie van den Congo zeker met wat meer succes en grooter zegen bekroond worden.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Lyst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

L. S. Tawes, Guiseppe Bonodies, Anna Morón, Ramón Mejia O., Ruperto A. Brito, Alejandro Andrade, Gendroe Gedrero, Marchena y Siegel, W. C. Wolcott, Francisca Dams Bustamante, Kosanita Kroeufeld, M, & J. Cardoze (aang.)

Andermaal mocht de Eerw. Heer M. V. Zwijsen, rector van het Colegio Santo Tomás, alhier, een waardeerend schrijven ontvangen van den Particulier Secretaris van H. M. de Koningin-Regentes, waarin, ook namens de jeugdige Koningin, aan Z. Eerw. dankt gebracht wordt voor de hulde aan deze laatste bewezen door de dichtregelen, opgenomen in de "Amigoe di Curaçao" van 29 Augustus jl.

Terwijl wij Z. Eerw. onze welgemeende gelukwenschen daarover aanbieden, voelen wij tevens ons zelven gevleid door de welwillende aandacht, die men op zoo verheven plaats, aan onzen nederigen arbeid schenkt.

Het zal voor ons een spoorslag zijn om voort te gaan, de eer en de belangen van ons dierbaar Vorstenhuis vóór te staan overal waar het pas geeft, niet (zooals een trottoirblaadje van dit eiland insinueert,) om dat Vorstenhuis te vleien, maar omdat het voor ons het Goddelijk Gezag vertegenwoordigt, waartegen wij als oprechte Katholieken met allen eerbied tegen opzien.

***

Naar wij tot ons genoegen vernemen heeft zich hier, in aansluiting met de commissie in Nederland, een commissie gevormd, bestaande uit de Heeren Mr. Sol C. Henriquez, voorzitter, Mr. Theod. J. A. Nuyens, secretaris, Leon V. Leyba, penningmeester, en Jacob Bennebroek Van Der Linde Schotborgh, L. Maduro, H. Evertsz en M. Gorsira als leden, voor de inzameling van gelden tot het aanbieden in 1898 aan Hare Majesteit de Koningin-Weduwe van een geschenk als nationaal huldeblijk, strekkende, "om bewijs te geven van dankbaarheid voor Hare goede zorgen in het waarnemen van Hoogst Derzelver gewichtige betrekkingen van Regentes en Voogdes. De groote bijval die dat denkbeeld in Nederland bij mannen van verschillende richting en positie aanstonds mocht ondervinden, toont duidelijk hoe de geheele natie, als met graagte de gelegenheid aangrijpt, om Hare Majesteit de Koningin-Regentes te blijken te geven van hare innige en zoo welverdiende sympathie voor de wijze, waarop Zij de jeugdige Koningin voor de hoogst gewichtige taak der regeering heeft voorbereid."

Wij twijfelen niet of de inwoners onzer kolonie, die altijd, waar de gelegenheid zich aanbood, de ondubbelzinnigste bewijzen van gehechtheid aan ons Vorstenhuis hebben gegeven, zullen zich ook hier niet onbetuigd laten, om door milde bijdragen hun grooten eerbied en genegenheid voor Hare Majesteit de Koningin-Weduwe aan den dag te leggen.

Daar het huldeblijk een nationaal karakter moet dragen, wordt elke gift, hoe klein ook, gaarne door de leden van de commissie in ontvangst genomen, en heeft het penningske der armen hier even goed zijn waarde als het goud der rijken.

In het begin van het volgende jaar zullen de leden der commissie aan de huizen der ingezetenen met de inteekeningslijsten rondgaan.

***

Naar wij vernemen heeft de directie van het Collegio Santo Tomás de dag der plechtige prijsuitdeeling tot bekroning van het afgeloopen leerjaar reeds vastgesteld en wel op den 9n. December eerstkomende.

***

Naar aanleiding van een ingezonden stuk in het laatste nummer van *De Curaçaosche Courant* betreffende den Bazaar voor de algemeene armen te Sint Martin, wenschen wij nogmaals onze lezers aan te sporen mildelijk hunne gaven te doen toekomen vóór den 10n. November aan de leden van den Kerkeraad der Vereenigde Protestantsche Gemeente alhier.

***

Wij hebben in dank ontvangen het

"Beredeneerd Verslag van de werking en den toestand der Aruba Phosphaat Maatschappij over het afgeloopen huishoudelijk jaar (1 October 1895—30 September 1896.") Ofschoon de toestand, zegt het Verslag, van de phosphaatmarkt in Europa steeds bedrukt blijft en met den dag de prijzen dalen is het der Maatschappij mogelijk geweest, dank zij de regeling met het koloniaal Gouvernement aangegaan, hare werkzaamheden voort te zetten. Gelijk licht te begrijpen was, kon het Bestuur, volgens het Verslag over het afgeloopen boekjaar, op geen gunstig resultaat wijzen, slechts kon het mededeelen, dat de uitgaven voor ontginning, verscheping en administratie gedekt zijn, en de maatschappij, in afwachting van betere tijden, is blijven voortbestaan. Ook wij koesteren den wensch, dat die betere tijden in het belang der aandeelhouders en der koloniale kas spoedig mogen aanbreken.

***

De *Verdad* in zijn nummer van 19 October bevat een ingezonden stuk, dat zeker de aandacht onzer autoriteiten verdient. Waarheid is het, dat er bijna geen dag voorbijgaat of de grootste ontsteltenis heerscht er in de Breede-straat aan de Overzijde bij het vervoeren van rundvee. Wat angst en vrees wordt er niet uitgestaan door een groot deel onzer bevolking, wanneer men de brug te passeeren heeft en bij toeval de lang niet makke ossen tegenkomt. Wij weten niet, of er ten onzent ook een filiaal der dierenbescherming is opgericht, zeker is het, dat haar leden van verontwaardiging zouden trillen, wanneer zij getuigen zouden zijn van de meer dan barbaarsche wijze, waarop de vervoerders, echte beulen, het vee voor zich uitdrijven. Zoo zagen wij onlangs een dier, dat men den staart tot op de helft had "afgedraaid". Dat de ontmoeting van zulk een afgemarteld beest verre van aangenaam is, begrijpt een ieder. Wij hebben weleens gehoord, dat er een verordening bestaat, waarbij het verboden is rundvee te vervoeren bij het aangaan of uitgaan der scholen; indien zij bestaat wordt in den laatsten tijd al zeer slecht de hand er aan gehouden. Zou het dan zoo absoluut onmogelijk zijn, die beesten in den vroegen morgen of des avonds laat, wanneer de straten leeg zijn, te vervoeren? Zoo ja, men make dan van het middel gebruik door de *Verdad* aangegeven, waarbij menschen en vee zich nog het best zouden bevinden, en hoede zich voor de waarheid van ons oud-hollandsch spreekwoord: Als het kalf verdronken is, dempt men den put.

***

Tot niet geringe verwondering van velen en tot groot vermaak der straatjeugd is de tram aan de Overzijde deze week wederom beginnen te rijden. Ook ten gerieve der bewoners? Wij voor ons hebben nooit veel heil in die onderneming gezien. Bij de vele wisselingen, die deze tram te aanschouwen geeft, komt het ons voor, dat de ondernemers zelven het over de toekomst en bestemming dier tram nog niet eens zijn.

***

Wij lezen in de Surinaamsche courant, dat Z. D. H. Mgr. Wulfingh Maandagnamiddag 5 Oct. per *Prins Willem III* naar Nederland is vertrokken, in gezelschap van den Weleerw. Pater Odenhoven. Zondagavond sprak Monseigneur in de St. Petrus en Pauluskerk een woord van afscheid en gaf de redenen aan, welke hem hadden bewogen de reis te aanvaarden. De toestand zijner oogen eischte, dat hij zich vergewiste of er genezing mogelijk was. En daar hij wegens zijn oogen een reisgezel behoefde, had hij Pater Odenhoven uitgekozen hem te vergezellen, daar deze reeds 29 jaar in Suriname werkzaam was. Moge de reis voorspoedig zijn en beiden weder behouden in Suriname terugkeeren in de maand Februari of Maart van het volgend jaar. Omstreeks dien tijd toch denkt Mgr. als er geen bijzondere omstandigheden tusschen beide komen, naar Suriname weder te keeren.

NEDERLAND.

De *Opinione* bericht, dat de reeders van de *Doelwijk* aan den Italiaanschen minister van Marine een protest hebben doen toekomen tegen de inbeslagneming van het schip.

—'t Zal een indrukwekkende macht zijn, die naar Constantinopel gaat, om daar aan den sultan te doen gevoelen, dat Nederland zijn onderdanen ook nog wel beschermt.

De *Zeehond* is een vaartuig, dat gewoonlijk dienst doet als politievaartuig onder de Noordzee-visschers, en het fregat *Johan Willem Friso* is een gekocht ijzeren, ongepantserd schip van zoo verouderd type, ofschoon pas tien jaren in dienst, dat het in 1897, zoodra de *Holland* gereed is, zal worden verkocht.

Gelukkig is er, naar nader gemeld wordt, kans, dat het pantserschip *Evertsen* meegaat.

Volgens een correspondent van het *Handelsblad* is het nog de vraag, of de turksche Regeering aan ons zal toestaan wat zij enkel aan de zes groote Mogendheden veroorlooft: den doortocht voor een oorlogsschip door de Dardanellen. "Ik weet bijvoorbeeld, schrijft hij, dat een fransch dagblad hier — *Stamboul* — het berichtje, dat de nederlandsche Regeering twee schepen zou zenden, zelfs niet in zijn bedaardsten en voor de turksche Regeering beleefdsten vorm van de censuur geplaatst heeft kunnen krijgen, wat bijna een bewijs is, dat de Sultan geen firman zal geven, die ons den doortocht door de Dardanellen opent. Amerika zendt ook een oorlogsschip; wij zullen zien hoe 't daarmee gaat. Indien de regeering hier toestaat, dat een Nederlandsch oorlogsschip, dat wil zeggen van een kleine mogendheid, in den Bosphorus ankert, zou zij 't niet kunnen weigeren, indien de grieksche regeering hetzelfde recht verzocht. En behalve dat het een vernedering voor de turksche regeering, die er toch al zoo vele moet slikken, zou zijn, indien voor deze hoofdstad een oorlogsschip kwam van een mogendheid, die eertijds vazal was, zou dat aanleiding geven tot een gevaarlijke als hinderlijke manifestaties van den kant der Grieken, die geen grooter genoegen kennen dan te zien dat 't hier zoo slecht mogelijk gaat, in hun waan, dat Constantinopel eenmaal de hoofdstad zal worden van het grieksche koninkrijk"!

Men mag veronderstellen dat aan onze Regeering die "turksche quaestie" evenzeer bekend was als aan den correspondent van het *Hbd.*, en dat zij dus onze overigens vrij onschuldige *Friso* en *Zeehond* — respectievelijk fregat en korvet — niet zal zenden, zonder zeker te wezen, dat Nederland de vernedering van een weigering bespaard zal blijven. Of heeft, nu niemand den Turk schijnt aan te durven, althans niet te willen aandurven, onze Regeering het erop gezet, een conflict met den Turk uit te lokken?!

BUITENLAND.

Rome.—Een nieuwe pauselijke encycliek over het bidden van den Rozenkrans beveelt de katholieken aan voor de hereeniging der Kerken te bidden en den bijstand des hemels af te smeeken ten behoeve van de katholieke Kerk in de tegenwoordige smartelijke omstandigheden.

— Uit Rome wordt aan den *Univers* geseind dat Mgr. Bonetti, apostolisch delegaat te Constantinopel, die naar Rome was overgekomen om den toestand der Christenen in Turkije te doen kennen, naar zijn post is weergekeerd met instructiën om namens den H. Vader de rechtmatige grieven der geloovigen bloot te leggen en waarborgen te verlangen voor hun veiligheid.

— Het grootste gasthuis te Rome is het aloude, door de Pausen gestichte Gasthuis van den H. Geest, dat op eene kleine stad gelijkt. Onder de Pauselijke regeering had het meer dan 450,000 lire inkomsten en kon meer dan 1600 zieken opnemen; Pius IX voegde daaraan een militair hospitaal met ruimte voor 500 man toe; ruim 200 personen hielden zich bezig met de verzorging der lijders.

Sedert de overheersching der Piëmonteezen is dat alles veranderd. Dr. Ballori, een der helpers van Lemmi in het Loge-bestuur, regeert het gasthuis, dat nu nog slechts 300 zieken kan opnemen. Sedert 1875 eigent de Italiaansche regeering zich twintig percent der inkomsten van het gasthuis toe.

Het vondelingengesticht, verbonden aan het H. Geest-Gasthuis, kon vóór 1870 gemiddeld 800 kinderen opnemen. Waren zij groot geworden, dan leerden zij den landbouw op de goederen der stichting, of een handwerk. Thans besteedt men de kinderen bij boeren uit, wien het eerste jaar *f* 7.50 per maand betaald wordt, na een jaar de helft en na tien jaren niets meer.

Ziedaar de philantropie.. en de humaniteit..

— Op het Interparlementair Congres te Boedapest heeft de italiaansche senator Pierantoni voorgesteld het scheidsrechtersambt voor internationale geschillen aan te bieden aan den Paus.

Italie.—De correspondent van de *Times* te Rome deelt mee, dat er weinig hoop bestaat, dat de Italiaansche gevangenen vóór de aanstaande lente uit Abessinië zullen terugkeeren.

20 Sept. is generaal Baldissera naar Massoeah teruggekeerd; met hem scheepten zich te Napels een aantal troepen in. Zondag nam hij afscheid van den koning.

Het Italiaansche volk beschouwt de keuze van dien dag, den 20 September, als een ongelukkig voorteeken. Niet ten onrechte. Hier toch is geen sprake van bijgeloof maar van eene vreeze voor de hand van Gods gerechtigheid. Italië weet bij ondervinding, dat God zich niet straffeloos laat bespotten.

Den 20 September 1895 werd op den Janiculus, vlak tegenover het Vaticaan, als eene beschimping van den gevangen Paus, een standbeeld voor Garibaldi onthuld; de vrijmetselarij trok met hare vlag in den stoet vóór die van het leger; Crispi hield eene beleedigende rede tegen den Paus.—Den 20 September 1896 zijn duizenden Italiaansche soldaten krijgsgevangenen van een Afrikaansch vorst: de grootmeester der Italiaansche vrijmetselarij heeft zijne plaats voor een ander moeten ruimen: Crispi is gevallen, en Italië hoopt de bevrijding van zijne zonen uit de Abyssinische gevangenschap alleen van den Paus.

Dat is het naspel geweest, door de Voorzienigheid gegeven op de luidruchtige viering van het 25 jarig bestaan van het koninkrijk Italië.

Wat zal 1896-97 aan Italië brengen? Den 20 Sept. '96 zond Humbert snoevende telegrammen af over "het onaantastbaar Rome", de "hoofdstad van Italië", en dienzelfden dag rustte men weer eene expeditie uit naar Massoewah. Dat maakt de Italianen ongerust, en niet de Pausgezinden alleen. Een liberaal blad, de *Gazzeta di Torino*, stelde deze week ronduit voor, dat Italië zich zou redden van den kanker, die het verteert, door Rome weer te verlaten en aan den Paus terug te geven.

"Rome, zegt het onder andere, is een monument, een heiligdom. Te Rome zijn wij gelogeerd, niet thuis. Te beginnen met den koning, die een oud paleis der Pausen bewoont — t' welk dezen terugeischen en met recht — tot het parlement, gevestigd te Montecitorio, het oud gerechtshof der Pausen, alles is ontvreemd, hervormd, aan zijne oorspronkelijke bestemming onttrokken.

"Kan het Italiaansch gouvernement zeggen, dat het thuis is in Rome?

"Van de bevolking hoef ik niet te spreken. De echte Romeinen beschouwen de parlementsleden en de leden der regeering als vreemdelingen. Hun heengaan zou uit vele harten een zucht van verlichting doen opgaan, dat verzeker ik u.

"Dat zijn waarheden, en die waarheden zijn bekend, waarom houdt men er dan geen rekening van?

"Rome aan den Paus overlaten, zou niets veranderen aan den algemeenen toestand. Rome zou openstaan voor elken eerlijken Italiaan, gelijk Italië zou open zijn voor elken eerlijken Romein. Rome zou opnieuw het gedenkteeken, het vereerde heiligdom worden.

"De betrekkingen tusschen Italië en Rome zouden niet anders dan voortreffelijk kunnen zijn. De monarchie zou op het Pausdom, het Pausdom op de monarchie kunnen steunen, en somtijds zou hunne samenwerking veel tot den wereldvrede kunnen bijdragen.

"Indien de zaken blijven, zooals zij zijn, duurt de twist tusschen Italië en het Pausdom tot in het oneindige, tot groot nadeel van Italië. De oneenigheid tusschen Staat en Kerk bedreigt de rust, hindert de veiligheid."

— Algemeen bekend is, welk een voorbeeldig echtgenoot de italiaansche oud-minister Crispi, de trigamist, is en geweest is. Dat hij een even voortreffelijk vader is voor zijn kinderen, kan men zich wel voorstellen, zonder het te weten. Een bewijs ervan vinden wij in de italiaansche bladen onder de berichten over Crispi's zoon, die door gravin Cellere beschuldigd wordt, haar juweelen te hebben gestolen. De beschuldigde is thans voortvluchtig, en bevindt zich vermoedelijk in Amerika. Papa had het liever anders gezien.

Toen namelijk markies Di Lamenzana den oud-minister had in kennis gesteld met het feit, dat bij de politie aangifte was gedaan van den diefstal, en zijn zoon onder verdenking lag, ontbood hij dezen en voegde hem toe: "Hoor je wat men van je zegt? Als je schuldig bent, schiet je dan een kogel door het hoofd. Er blijft je niets anders over. De eer der familie gebiedt het." De gewezen minister-president reikte zijn zoon met die woorden een geladen revolver over. Het antwoord van den jongen Crispi was echter: "De gravin liegt, —ik heb met de zaak niets te maken."

De "eer" der familie Crispi geeft eigenaardige bevelen aan den zoon, zooals hij gaf aan den vader. Fijne familie!

Frankrijk.—De rumoerige toebereidselen, in Frankrijk gemaakt, tot het aanbieden van allerlei geschenken aan het Russische Keizerpaar, hadden den Czaar tot de verklaring genoopt, dat geenerlei stoffelijke gave door hem en zijne gemalin zouden worden aanvaard, gelijk trouwens bij het Russische Hof gebruikelijk is en bij de andere Hoven meer en meer gebruikelijk wordt. Er zou ook een bezoek worden gebracht aan de "Académie Française", bij welke gelegenheid de heer Legouvé, als oudste in jaren, den Czaar en de Czarina zou ontvangen. François Coppée zou hen vervolgens met een gedicht verwelkomen en Graaf de Hausonville hun een exemplaar aanbieden van zijne verhandeling over Peter den Groote, waarvan hij een deel zou voorlezen. Daarna zou de Académie, op verzoek van den Czaar, weer aan haren gewonen arbeid, het woordenboek gaan.

Duitschland. — De hertog en hertogin van Cumberland staan op het punt door een sinds lang dreigenden slag getroffen te worden. Hun oudste zoon en vermoedelijk erfgenaam van den brunswijkschen troon, de 16-jarige prins Georg-Wilhelm, sedert maanden aan bloedvergiftiging lijdende, is door de geneesheeren opgegeven. Aanvankelijk ware hij misschien door amputatie van het aangetaste been te redden geweest, maar zijn ouders, zich vleiende met de ijdele hoop op zijn langzaam herstel zonder dien uitersten maatregel, verzetten er zich tegen, totdat het te laat was. Zijn grootmoeder de 78-jarige ex-koningin Marie van Hanover, zal zich naar Gmunden begeven om den bedroefden ouders in hun zware beproeving ter zijde te staan, daar de toestand geheel hopeloos schijnt.

Door het eventueel overlijden van prins Georg-Wilhelm zijn de uitzichten van het Huis Cumberland op het hertogdom Brunswijk weder veel verdonkerd. Hertog Ernst-August heeft door zijn protest tegen Hannover's annexatie bij Pruisen zich persoonlijk "onmogelijk" gemaakt

voor de uitoefening zijner rechtmatige aanspraken op den brunswijkschen troon, die naar men weet, thans onder regentschap staat van prins Albrecht van Pruisen, in afwachting dat misschien prins Georg-Wilhelm, zoodra deze 18 jaar zou wezen, zou kunnen opvolgen, als zijn vader te zijnen behoeve afstand deed. Zijn jongere broeder Christiaan is pas elf jaar oud en kan dus vooreerst nog in het geheel niet in aanmerking komen.

VERSCHEIDENHEDEN.

— De *Hollander* deelt het gedichtje mede, waarin in 1710 de voorname werkzaamheden der Staten van Holland werden geschetst. Het komt voor in de Nederlandsche en Latijnsche Keurdichten en luidt in zijn geheel als volgt:

Sy comen bij paren,
Om te vergaren,
In den Haegh.
Sy syn 't er soo graagh
Sy drinken een glas
Sy p .....een plas,
En laten de zaak zooals zij was.
Sondaghs absent,
Maandaghs in 't Logement,
Dingsdaghs present,
Woensdaghs compleet,
Donderdaghs niet gereet,
Vrijdaghs niets gedaan,
Saterdaghs na huys gegaan.

Kostbaar Geschenk.

Officier (bij den vader): Uwe dochter heeft mij haar hart geschonken!

Vader (met een zeker voorgevoel): En wat kost mij dat geschenk?

Bevolkingsstatistiek van Japan.

De bevolking van Japan gaat snel vooruit.

De statistiek over 1894 wees een totaal bevolkingscijfer aan van 41,810,000 zielen en eene toename, bij het vorige jaar vergeleken, met 424,000 zielen.

Het gemiddelde cijfer der bevolkingstoename bedroeg over de tien voorafgaande jaren 400,000.

Blijft die toename op gelijke wijze stand houden, dan zou Japan alvorens eene eeuw verloopen is, niet minder dan 80,000,000 inwoners tellen.

ADVERTENTIEN.

LA FUERZA DEL ALIMENTO.

Las personas robustas son aquellas que toman y digieren alimento bueno y nutricio. Si caen malos es porque se debilitan y probablemente la causa de su debilidad es el no digerir bien el alimento que toman.

El veneno de las enfermedades se adhiere con mas facilidad á una naturaleza gastada y débil que á una robusta. El cuerpo endeble no posee fuerza vital suficiente para rechazarlo mientras que el robusto pueda hacerlo.

Por lo tanto si queremos gozar de buena salud es menester tener precaución de ver que el alimento que tomamos sea nutricio y además que lo digeramos bien. Si tomamos alimento que nuestro estómago no puede digerir se vuelve veneno y nos infecta con enfermedades. Todo esto nos lo han explicado. Pero si no tenemos muy buen apetito y no tomamos bastante alimento resulta que perdemos carne y fuerza y en tal caso lo más probable es que nos ataquen otras enfermedades.

Así es que si no acudimos al Jarabe Curativo de la Madre Seigel nos encontramos entre la espada y la pared; es decir, si comemos mucho nuestro estómago no se halla capaz de hacer una buena digestión y resulta que es tanto veneno que introducimos en el cuerpo; en contra si comemos demasiado poco no siendo suficiente para poder mantener nuestras fuerzas estamos propensos á ser víctimas de desórdenes peligrosos.

Todo esto puede evirtarse tomando el Jarabe Curativo de la Madre Seigel pues entonces podrémos comer la cantidad necesaria para poder mantenernos fuertes y el dicho Jarabe ayudando á la digestión evita que el alimento se vuelva veneno.

La siguiente carta de Doña Dolores Huet y Dragó ha sido publicada para probar lo que antecede:—

"Hace dos anos tuve un ataque de influenza que descompuso mi estómago aunque entónces no lo noté. Después de algún tiempo sentí dolores en la cabeza y el invierno pasado tuve otro ataque de influenza que me dejó mucho peor que el anterior. Padecí terriblemente de dolores de cabeza, una tos seca, mucha expectoración, dolores en los hombros y riñones y todo esto acompañado de una gran debilidad en todos los miembros.

"Llegó hasta cierto punto que no pude continuar con mis quehaceres. Como estaba convencida que mi enfermedad provenia del estómago leí uno de sus libros sobre el Jarabe curativo de la Madre Seigel y creyendo que me haria bien empezé á tomarlo en Enero último y á la presente gracias á Dios y al Jarabe me hallo completamente restablecida. (Firmado) Dolores Huet y Dragó, Alcalá, 24 de Noviembre de 1895."

Esta señora cojió la influenza porque su cuerpo estaba en un estado demasiado débil para resistirla y los síntomas venenosos que siguieron fueron causados por el alimento que no había sido digerido. Tan pronto como su estómago empezó á digerir en regla recobró sus fuerzas y su salud.

Otro caso de enfermedad causada por falta de fuerzas es el de Don Domingo Ascencio quién dá una descripción de su estado en los términos siguientes:—

"Durante los meses de Febrero y Marzo del año pasado hice uso de dos botellas de su Jarabe con el objeto de tratar de parar una hemorragia de bastante gravedad que había sido causada por almorranas y de la cual estaba padeciendo. El resultado fué notable. Si no la paró instantáneamente á lo menos he venido experimentando una gran mejoría hasta la presente Quedé tan satisfecho del resultado que á mediados de Setiembre último estando padeciendo de dolores agudísimos en el estómago compré una botella grande de la misma medicina y tengo mucho gusto en decir que después de tomarla por espacio de 13 dias no he sentido más dolores hasta el día de hoy. Ahora tengo un mal en el cútis y si tuviera posible tomaria algunas botellas más en la seguridad que me curaría radicalmente. (Firmado) Domingo Ascencio, Torremocha, 16 de Enero de 1896." (1)

I. VAN LIER Ez.

Cirujano Dentista

Ofrece sus servicios profesionales á los habitantes de esta culta sociedad.

HORAS DE CONSULTA:
de las 8 á las 11 a. m.
y de la 1 á las 4 p. m.
Oficina Otrabanda casa No 1.
Teléfono No. 87.

Bekendmaking

De publieke verkoop van ZILVEREN en GOUDEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m 30 Juni 1894, onder N°. 9382 C t/m N°. 3693 D, zal plaats hebben op Donderdag den 5 November a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 15 October 1896.
De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANUNCIO

Bendementoe di PREENDANAN koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januari té 30 di Juni 1894 bao di N°. 9382 C té N°. 3693 D lo toema lugá dia Juebes 5 November i dianan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 15 di October 1896.
President,
M. P. CURIEL.

LUZ DIAMANTE,
LONGMAN & MARTINEZ,
NEW YORK.
Libre de Explosion, Humo y Mal Olor.
— De Venta Por —
Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

SIGAR
"LA BELLA VENEZOLANA"
SOLAMENTE DI HAJA CERCA
J. S. SCHEIDELAAR
CAJA GRANDI—OTROBANDA

E sigarnan di es marca aki ariba ta trahá coe di mas grandi cuidao di masjar bon calidad di tabaco; nan tin un gustoe agradabel, i nan lo ta bendé pa prijs masjar barata di f 1,75 pa caha di 50 sigar.

Bin cumpra anto e sigarnan
—"La bella Venezolana"—
pa combenci boso di nan bon calidad.

ATENCION!

Como el koe ta suscribi a experimenta, koe e ya renombrado sigánan "La Bella Venezolana" ta ser falsificá, el a hajé obligá di doena un papel di su firma na cada cahita, lo cual por garantiza cumpradornan di legitimidad di es sigánan:

Mi ta pidi toer hende di poné bon atencion, koe e papel coe mi firma na e tapadera no ta kibrá.

J. S. SCHEIDELAAR.
Corsouw, 31 di Juli 1896.

ATENCION.

Jarabe Curativo de la Madre Seigel, A. J. White, Limited London
Cerveza blanca, marca Bass } embotelladas por M. B. Foster & Sons Limited. London.
" negra " Guiness }
Tabaco de Royal Cigar Manuf. "Insulinde" Arnhem.
Cerveza blanca Sparkling T. P. Griffin & Co London.
" " Prime Lager Bier } St. Pauli Brauerei
" " Prime Pilsener Bier } Bremen.
Unico Agente en Curaçao,
CHERIE NAAR.
Otrabanda.

J. H. M. Ellis.
ARTS,
Genees- Heel- en Verloskundige.
is dagelijks te consulteeren van 8—9. 's morgens en van 3—4 's namiddags.
Voor minvermogenden van 7—8. 's morgens.
FORT AMSTERDAM.
Telephoon N° 167.

M. B. GORSIRA & Co
— HEERENSTRAAT —
Tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancías renovado por todos los vapores.

Novedades,
Artículos de fantasía,
etc., etc., etc.,
MÁQUINAS DE COSER DE SINGER
LEGÍTIMAS.
PRECIOS DE REALIZACION.

TYD-TAFEL.

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK,

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1896	Venezuela		Philadelph^a		Caracas		Venezuela		Philadelph^a		Caracas	
Vertrekt van NEW YORK....	Sept.	12	Sept.	23	Oct.	3	Oct.	14	Oct.	24	Nov.	4
Komt aan te CURAÇAO	„	18	„	29	„	9	„	20	„	30	„	10
Vertrekt van „	„	19	„	30	„	10	„	21	„	31	„	11
Komt aan te PTO. CABELLO	„	20	Oct.	1	„	11	„	22	Nov.	1	„	12
Vertrekt van „	„	21	„	2	„	12	„	23	„	2	„	13
Komt aan te LA GUAYRA..	„	22	„	3	„	13	„	24	„	3	„	14
Vertrekt van „ ..	„	26	„	6	„	16	„	27	„	6	„	17
Komt aan te PTO. CABELLO	„	27	„	7	„	17	„	28	„	7	„	18
Vertrekt van „	„	28	„	7	„	17	„	29	„	7	„	18
Komt aan te CURAÇAO	„	29	„	8	„	18	„	30	„	8	„	1
Vertrekt van „	„	30	„	9	„	20	„	31	„	10	„	9
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	Oct.	1	„	10	„	21	Nov.	1	„	11	„	20
Komt aan te NEW-YORK....	„	7	„	16	„	27	„	7	„	17	„	27

Stoomschip Maracaibo

Vertrekt van CURAÇAO....	Sept.	19	Sept.	30	Oct.	10	Oct.	21	Oct.	31	Nov.	11
Komt aan te MARACAIBO....	„	20	Oct.	1	„	11	„	22	Nov.	1	„	12
Vertrekt van "	„	27	„	6	„	17	„	28	„	7	„	17
Komt aan te CURAÇAO......	„	28	„	7	„	18	„	29	„	8	„	18

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

[illegible]